

ब्रह्मेत्यादि यथा गौणं न तथा गौणम् ।). E. अ neg. and परोक्ष.

अपरोक्षज्ञान Tatpur. n. (-नम्) The knowledge of what is not transcendental. Comp. परोक्षज्ञान. E. अपरोक्ष and ज्ञान.

अपरोक्षि denom. parasm. (-क्षयति) To make visible or perceptible; e. g. पीथस्तदन्नमशुचि दृष्ट्वा तस्याशुचिभावमपरोक्ष-यामास. E. अपरोक्ष, denom. aff. णिच्.

अपरोध Tatpur. m. (-धः) Prohibition, a prohibiting injunction; the same as प्रतिषेध q. v.; e. g. in the *Mīmāṃsā Sūtra* प्रागपरोधान्नलवद्वाससः. E. रुध् with अप, kṛit aff. घञ्.

अपरोपित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Thrown off, shot off; e. g. यत्र पतत्यवलानां दृष्टिर्निश्चिताः पतन्ति तत्र शराः । तच्चापरोपितशरी धावत्यासां पुरः स्मरो मन्ये. (Comp. अनुमान 2.) E. रुह्, in the caus., with अप, kṛit aff. क्त.

अपरोहित. A various reading of अवरोहित q. v. (in the *Gaṇa* to Pāṇ. IV. 2. 90.).

अपर्ण I. Bahuvr. 1. m. f. n. (-र्णः-र्णा-र्णम्) Leafless.

2. f. (-र्णा) A name of Umā, as a daughter of Himavat and Menā, so called because she did not even eat a leaf during her performance of religious austerities, while her sisters एकपर्णा and एकपाटला partook at least, the one of one leaf and the other of one Pāṭalā flower. E. अ priv. and पर्ण.

II. Bahuvr. m. f. n. (-र्णः-र्णा-र्णम्) Free from debt or obligation; e. g. तच्चापर्णाय तत्स्वनयाज्ञेमी तपस्वपर्णायतत । तुलितसुपर्णाय तत्स्वस्यागमनाय सर्तुपर्णाय ततः । E. अप and ऋण.

अपर्तु Bahuvr. m. f. n. (-र्तुः-र्तु-र्तु) Out of season, unseasonable. E. अप and ऋतु.

अपर्परीक Tatpur. m. (-कः) Fire. (According to the E. I. H. Ms. 217 of *Jatādhara*; the reading अपपारिकः given by *Rādhākāntadeva*, on the same authority, s. v. अपि seems to be less correct.) E. अ compar. and पर्परीक; lit. 'like a sun'.

अपर्य denom. par. (-र्यति) To become other (?). [According to a *Gaṇa* to Pāṇini III. 1. 27.; but the word is omitted in the *Kāśikā* and *Gaṇaratnam*. and its meaning is not stated.] E. अपर, denom. aff. यक्.

अपर्यन्त Bahuvr. m. f. n. (-न्तः-न्ता-न्तम्) Unlimited, unbounded. E. अ priv. and पर्यन्त.

अपर्याप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) ¹ Incomplete, insufficient (&c. the reverse of पर्याप्त); e. g. अथाप्रकर्षितं तद्वन्धकं वृद्धये ऽप्यपर्याप्तं तदा सामकं दत्त्वापि बन्धं लभेताधर्मः &c. ² Unable, incompetent; e. g. अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितम् । E. अ neg. and पर्याप्त.

अपर्याय Tatpur. m. (-यः) Want of order or method. E. अ neg. and पर्याय.

अपर्यायविधान Tatpur. n. (-नम्) A precept given, a rite enjoined, without regard to the order in which it is to be observed amongst other precepts or rites; e. g. in the *Mīmāṃsā Sūtra*: विधेस्त्वैकश्रुतित्वादपर्यायविधानात् ..... (*Śābara* on the latter word: सामान्यङ्गानि न पर्यायेण विधीयन्ते । कदाचित्समिधो यजति कदाचित्तनूनपातमिति ।). E. अ neg. and पर्याय-विधान.

अपर्यावर्तित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Not reversed, not subverted, not destroyed; comp. the following. E. अ neg. and पर्यावर्तित.

अपर्यासित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) The same as the preceding; e. g. परैरपर्यासितवीर्यसंपदां पराभवो ऽप्युत्सव एव मानिनाम् (comm. परैः शत्रुभिरपर्यासितापर्यावर्तिता वीर्यसंपदेषां तेषां &c.). E. अ neg. and पर्यासित.

अपर्वक Bahuvr. m. f. n. (-र्वकः-र्विका-र्वकम्) Without a joint. E. अ priv. and पर्वन्, samās. aff. कप्.

अपर्वदण्ड Bahuvr. (? or Tatpur.) m. (-ण्डः) A variety of the *Saccharum sara*, a sort of grass; comp. रामवाण and रामशर. E. अपर्वन् and दण्ड.

अपर्वन् I. Tatpur. n. (-र्व) A day which is not marked in the calendar as a पर्वन् q. v., which is not a holy day, not the day of the full and change of the moon, not the 8th and 14th of each half month &c. (*Sāyaṇa* explains it however by पूर्णिमासी or day of the full moon, when अ would seem to be an expletive.) E. अ neg. and पर्वन्.

II. Bahuvr. m. f. n. (-र्वा-र्वा-र्व) Without a joint. Comp. अपर्वक. E. अ priv. and पर्व.

अपल I. n. (-लम्) A pin or bolt. E. ?

II. Bahuvr. m. f. n. (-लः-ला-लम्) Without flesh &c. E. अ priv. and पल.

अपलपन Tatpur. n. (-नम्) Denying. Comp. अपलाप. E. लप् with अप, kṛit aff. ल्युट्.

अपलपित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Denied, concealed, disowned; e. g. यो हि शशमात्रो भूत्वा स्थितस्तेन कथमात्मा लोके नापलपितः स्यात्. E. लप् with अप, kṛit aff. क्त.

अपलपनीय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) To be denied, to be disowned; e. g. योगसिद्धयो (comm. अणिमादिसिद्धयो) ऽधौषधादिसिद्धिवन्नापलपनीयाः. E. लप् with अप, kṛitya aff. अनीयर्.

अपलषण Tatpur. n. (-णम्) Cessation of desire or covetousness; comp. अपलाषिन्. E. लप् with अप, kṛit aff. ल्युट्.

अपलाङ्गल I. Tatpur. n. (-लम्) A bad or defective plough.

II. Bahuvr. m. f. n. (-लः-ला-लम्) ¹ Having a defective plough. ² Without a plough.

III. Avyayibh. (-लम्) ¹ Without a plough. ² Except a plough. (The word is udātta on the last syllable; comp. the remark s. v. अपकुञ्जि.) E. अप and लाङ्गल.

अपलाप I. Tatpur. m. (-पः) ¹ Denial, abnegation; e. g. श्रुत्या सिद्धस्य नापलापस्तत्प्रत्यक्षबाधात्; or न धर्मापलापः प्रकृति-कार्यवैचित्र्यात्. ² Concealing. ³ Love, affection; (this meaning, given in some Koshas, arises perhaps from: self-denial, self-abnegation, seil. in favour of another). E. लप् with अप, kṛit aff. घञ्.

II. m. (-पः) (In Medicine.) 'The upper part of the sides under the shoulder' (*Suśruta*: अंसकूटयोरधस्तात्पार्श्वोपरि-भागयोरपलापौ नाम), of half a finger's dimension (*Bhāva-prakāśa*: अर्धाङ्गुली), considered as one of the vital parts of the trunk, the wounding of which 'causes death after the blood has passed into the state of pus'. E. unknown; perhaps related in etym., although not in meaning, to पलाप.

अपलापदण्ड Tatpur. m. (-ण्डः) (In Law.) The fine inflicted on a defendant for denying a charge on which he gets convicted; it consists in payment of the whole value of the object of litigation to the king, after the claimant has received his due. (*Mitākshara*: ..... प्रत्यर्थी तदा दद्याद्धनं